

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л. І. Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 14 Менеджмент

статус - обов'язковий

Реалізується в межах освітньої програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»

за спеціальністю

072 Фінанси, банківська справа та страхування
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробник:

Харченко Т.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л. І. Михайлової

(прізвище, ініціали)(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто та схвалено на затверджено на засіданні кафедри менеджменту	Протокол від 05 червня 2023 р. № 14
	В.п. завідувача кафедри _____ (підпис) Орехова А.І. (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми _____

(підпис)

_____ (ПІБ)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма _____

(підпис)

_____ (ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: _____

(підпис)

_____ (ПІБ)

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації _____

(підпис)

_____ (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: _____ 2023 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Менеджмент			
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту/ кафедра менеджменту імені професора Л. І. Михайлової			
3.	Статус ОК	Обов'язковий / вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 2021 рік.			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)				
6.	Рівень НРК	6			
7.	Семестр та тривалість вивчення	Денна, 5 семестр, 1- 15 тиждень Заочна, 3 семестр			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
		44/14	30/10	.	76/126
10.	Мова навчання	Державна (українська)			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Координатор – денна форма навчання - Харченко Тетяна Миколаївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л. І. Михайлової. Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 303 є			
12.	Контактна інформація	Zirka-84@ukr.net , моб. тел. + 380508572050			
13.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Менеджмент» є важливою складовою підготовки фахівців галузі фінансів, банківської справи та страхування з урахуванням специфіки розвитку аграрного сектору економіки та сільських територій в умовах мінливості та невизначеності ринкового середовища з акцентом на розвиток компетентностей, необхідних для аналітичної, прогностичної та дослідницької роботи. Важливість курсу визначається формуванням у здобувачів вищої освіти сучасного системного та ризикоорієнтованого мислення, набуття ними комплексу фундаментальних знань у сфері управління організацією, оволодіння практичними навичками професійної діяльності з використанням новітнього управлінського інструментарію для досягнення поставлених цілей в умовах, що змінюються. Дисципліна зорієнтована на отримання фахових компетентностей щодо здатностей ефективно управляти організаційними змінами, вибудовувати сучасні моделі і системи управління, прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності, забезпечення ефективного та розвитку організації.			
14.	Мета освітнього компонента	Формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі управління та			

		адміністрування, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.
15.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на таких курсах, як: Мікроекономіка, Макроекономіка. 2. Освітній компонент є основою для Управління публічними фінансами.
16.	Політика академічної доброчесності	<p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Виконані завдання мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> – академічне шахрайство (користування телефоном при написанні письмових робіт) призведе до повторної здачі роботи; – списування - від першого попередження до анулювання роботи; – плагіат призведе до анулювання роботи
17.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1950

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)						Як оцінюється РНД
	ПРН ₁₁	ПРН ₁₆	ПРН ₁₇	ПРН ₁₉	ПРН ₂₀	ПРН ₂₄	
ДРН 1. Розуміти сутність понять «менеджмент», застосовувати методи дослідження в управлінні, здійснювати управлінську діяльність у відповідності з існуючими парадигми менеджменту; розуміти значення менеджера та використовувати управлінські навички в різних напрямках професійної діяльності, впроваджувати в професійній діяльності закони закономірності та принципи управління.				x			Усне опитування
ДРН 2. Вчасно реагувати та адаптуватися до змін зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, використовувати методи менеджменту та приймати обґрунтовані управлінські рішення для забезпечення діяльності підприємств у галузі фінансів, банківської справи та страхування.					x	x	Індивідуальне завдання, вирішення задач
ДРН 3. Планувати, організовувати, мотивувати, контролювати та регулювати ресурси підприємства, ідентифікувати наявні ризики та володіти способами реагування на них.	x		x				Вирішення кейсів, розв'язування задач
ДРН 4. Працювати в групі та налагоджувати міжособистісний та колективний комунікаційний процес у професійному спілкуванні, використовувати управлінську інформацію в практичній діяльності організації.					x		Робота в групі
ДРН 5. Обирати форми влади та впливу, стиль керівництва відповідно до управлінської ситуації, дотримуватись етичних принципів; формувати позитивний імідж та бути соціально відповідальним, підвищувати ефективність менеджменту організації.		x					Тест множинного вибору на платформі MOODLE

ПРН₁₁ - Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН₁₆ - Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН₁₇ - Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку

ПРН₁₉ - Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПРН₂₀ - Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПРН₂₄ - Визначати та обґрунтовувати стратегічні напрямки розвитку аграрного сектору економіки з урахуванням наявних обмежень.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Рекомендована література	
	Аудиторна робота	Самостійна робота		
Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту План 1. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. 2. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. 3. Методи дослідження в менеджменті.	2	2	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9
Тема 2. Історія розвитку менеджменту План 1. Передумови виникнення науки управління. 2. Класичні теорії менеджменту. та неокласичні теорії менеджменту. 3. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.	2		4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9
Тема 3. Управлінська діяльність менеджера План 1. Менеджер в організації. 2. Сутність і основні елементи управлінської діяльності менеджера. 3. Особливості підготовки менеджерів в ринкових умовах господарювання.	2	2	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 26,29,31
Тема 4. Організація як об'єкт управління План 1. Сутність та види організацій. 2. Внутрішнє та зовнішнє середовища організації. 3. Адаптація організації до ринкового середовища.	2	2	5	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9,26
Тема 5. Закони, закономірності та принципи менеджменту План 1. Характеристика інтегрованих підходів до управління. 2. Закони і закономірності в менеджменті. 3. Класифікація принципів менеджменту.	2		3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10,12
Тема 6. Функції та методи менеджменту План 1. Поняття і класифікація функцій	2	2	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9

менеджменту. 2. Зміст загальних (основних) функцій менеджменту. 3. Зміст конкретних (спеціальних) функцій. 4. Методи менеджменту.				
Тема 7. Процес управління 1. Процес та мета управління. 2. Класифікація управлінських рішень. 3. Моделі прийняття управлінських рішень. 4. Технології прийняття управлінських рішень.	2	2	5	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 18, 19
Тема 8. Планування як загальна функція менеджменту 1. Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. 2. Етапи процесу планування. 3. Класифікація цілей організації.	2	2	5	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 15
Тема 9. Організування як функція менеджменту План 1. Сутність функції організування та її місце в системі управління. 2. Повноваження, обов'язки, відповідальність. 3. Процес делегування повноважень і відповідальності.	2		4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11
Тема 9. Організування як функція менеджменту План 1. Види організаційних структур. 2. Вертикальна та горизонтальна координація і структуризація управління. 3. Департаменталізація.	2	2		7, 8, 9, 10, 22, 23, 24
Тема 10. Мотивація як загальна функція менеджменту План 1. Поняття і сутність мотивації.. 2. Змістовні та процесні теорії мотивації. 3. Види мотивації.	2	2	4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12
Тема 10. Мотивація як загальна функція менеджменту 1. Управління винагородою і покаранням. 2. Моделі мотивування діяльності менеджера 3. Розроблення системи мотивування в організації	2			1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12
Тема 11. Контролювання як	2	2	4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9,

загальна функція менеджменту План 1. Поняття контролювання та його місце в системі управління. 2. Модель процесу контролювання. 3. Види управлінського контролювання.				10, 12, 13
Тема 11. Контролювання як загальна функція менеджменту План 1. Принципи і цілі функції контролювання. 2. Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. 3. Зворотний зв'язок під час контролювання.	2			1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12
Тема 12. Регулювання як загальна функція менеджменту План 1. Поняття регулювання та його місце в системі управління. 2. Види регулювання 3. Етапи процесу регулювання.	2		4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12
Тема 13. Управління ризиками План 1. Визначення поняття ризику 2. Ідентифікація ризиків 3. Способи реагування на ризики	2	2	4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 14,29
Тема 14. Інформація і комунікації у менеджменті План 1. Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. 2. Поняття і характеристика комунікацій. 3. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу.	2	2	4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 17
Тема 15. Управління групами і командами План 1. Типи груп і команд в організації. 2. Сучасні моделі управління формальними і неформальними групами. 3. Управління конфліктами в організації 4. Способи активізації роботи груп і команд	2		4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 20, 25
Тема 16. Керівництво та лідерство План 1. Поняття та загальна	2	2	4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 26,28

характеристика керівництва. 2. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. 3. Характеристика та класифікація стилів керування. 4. Теорії лідерства. Типологія лідерів.				
Тема 17. Основи відповідального управління в умовах сталого розвитку План 1. Поняття соціальної відповідальності та сталого розвитку. 2. Особливості відповідальності в умовах сталого розвитку.	2	2	4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 15, 41, 44
Тема 18. Етика управління та імідж організації План 1. Поняття та види етики управління. 2. Підходи до формування суспільно позитивного іміджу організації. 3. Кодекси організаційної поведінки. 4. Соціальні проекти та ініціативи для забезпечення суспільно позитивного іміджу організації.	2	2	4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9
Тема 19. Ефективність менеджменту. План 1. Видова класифікація ефективності організації: індивідуальна, групова, загально-організаційна. 2. Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації. 3. Напрями підвищення ефективності управління організацією.	2	2	5	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12
Всього	44	30	76	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
<p>ДРН 1. Розуміти сутність понять «менеджмент», застосовувати методи дослідження в управлінні, здійснювати управлінську діяльність у відповідності з існуючими парадигми менеджменту; розуміти значення менеджера та використовувати управлінські навички в різних напрямках професійної діяльності, впроваджувати в професійній діяльності закони закономірності та принципи управління.</p>	<p><i>Словесні методи:</i> лекція, пояснення, навчальна дискусія, опитування, аналіз конкретних виробничих ситуацій, “Активний мікрофон”. <i>Наочні методи:</i> демонстрація та ілюстрація <i>Практичні методи:</i> практичні роботи</p>	<p><i>Проблемний виклад, Частково-пошуковий метод, Дослідницький метод, Експертний метод</i></p>
<p>ДРН 2. Вчасно реагувати та адаптуватися до змін зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, використовувати методи менеджменту та приймати обґрунтовані управлінські рішення для забезпечення діяльності підприємств у галузі фінансів, банківської справи та страхування.</p>	<p><i>Словесні методи:</i> лекція, пояснення, навчальна дискусія, опитування, аналіз конкретних виробничих ситуацій, “Активний мікрофон”. <i>Наочні методи:</i> демонстрація та ілюстрація <i>Практичні методи:</i> практичні роботи</p>	<p><i>Проблемний виклад, Частково-пошуковий метод, Дослідницький метод, Експертний метод</i></p>
<p>ДРН 3. Планувати, організувати, мотивувати, контролювати та регулювати ресурси підприємства, ідентифікувати наявні ризики та володіти способами реагування на них.</p>	<p><i>Словесні методи:</i> Лекція, кейс-метод (ситуативні завдання), Евристична бесіда (ряд питань викладача, який направляє думки та відповіді студентів), <i>Наочні методи:</i> демонстрація та ілюстрація <i>Практичні методи:</i> практичні роботи</p>	<p><i>Проблемний виклад, Частково-пошуковий метод, Дослідницький метод, Експертний метод</i></p>
<p>ДРН 4. Працювати в групі та налагоджувати міжособистісний та колективний комунікаційний процес при вирішенні професійних завдань, використовувати управлінську інформацію в практичній діяльності організації.</p>	<p><i>Словесні методи:</i> Лекція, Buzz groups, Тімблдінг, «мозкова атака» (колективне дослідження для загального виведення правил, комплексу вимог чи закономірних процесів, явищ, аргументацій положень, які розглядаються). <i>Наочні методи:</i> демонстрація та ілюстрація <i>Практичні методи:</i> практичні роботи</p>	<p><i>Проблемний виклад, Частково-пошуковий метод, Дослідницький метод, Експертний метод</i></p>
<p>ДРН 5. Обирати форми влади та впливу, стиль керівництва відповідно до управлінської ситуації, дотримуватись етичної поведінки; формувати позитивний імідж та бути відповідальним за ефективність менеджменту організації.</p>	<p><i>Словесні методи:</i> Лекція, евристична бесіда (ряд питань викладача, який направляє думки та відповіді студентів), <i>Наочні методи:</i> демонстрація та ілюстрація <i>Практичні методи:</i> практичні роботи, тест множинного вибору</p>	<p><i>Проблемний виклад, Частково-пошуковий метод, Дослідницький метод, Експертний метод</i></p>

Під час лекцій та практичних занять будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Навчальна дискусія. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Демонстрування. Показ викладачем навчальних матеріалів у динаміці (використання фахових програм, формул, ситуацій тощо).

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Розв'язання задач. Алгоритмічний пошук рішення через застосування типових прийомів, який на відміну від рішення кейсів, не вимагає ідентифікації проблеми та оригінальних підходів до її розв'язання.

Демонстрація та обговорення презентацій. Наочний показ медіа-супроводу усного виступу з елементами дискусії.

Порівняння. За його допомогою встановлюють спільні і відмінні ознаки предметів і явищ.

Вправи. За своєю суттю вони є багаторазовим повторенням певних дій або видів діяльності з метою їх засвоєння, яке спирається на розуміння і супроводжується свідомим контролем і корегуванням. У навчальному процесі використовують такі види вправ: підготовчі (готують здобувачів вищої освіти до сприймання нових знань і способів їх застосування на практиці); вступні (сприяють засвоєнню нового матеріалу на основі розрізнення споріднених понять і дій); пробні (перші завдання на застосування щойно засвоєних знань); тренувальні (сприяють формуванню навичок у стандартних умовах: за зразком, інструкцією, завданням); творчі (за змістом і методикою виконання наближаються до реальних життєвих ситуацій); контрольні (переважно навчальні: письмові, графічні, практичні вправи).

Метод аналізу. Сутність його полягає у вивченні предметів чи явищ за окремими ознаками і відношеннями, у поділі на елементи, осмисленні зв'язків між ними.

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Усне опитування	5 балів /5%	До 3 тижня
2.	Індивідуальне завдання (підготовка, презентація, захист), вирішення задач.	10 балів /10%	До 6 тижня
3.	Модуль 1. Тест множинного вибору	15 балів /15%	За затвердженим графіком
4.	Тест множинного вибору (атестація)	15 балів /15%	За затвердженим графіком
5.	Вирішення кейсів, розв'язування задач	5 балів / 5%	На 10 тижні
6.	Робота в групі	5 балів / 5%	На 13 тижні
7.	Модуль 2. Тест множинного вибору	15 балів /15%	За затвердженим графіком
8.	Екзамен – (відповідь за екзаменаційним білетом)	30 балів /30%	За затвердженим графіком

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	відмінно
Усне опитування	<1 балу	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Відповідь на 1 питання	Відповідь на 2 питання	Відповідь на 3 питання	Відповідь на 5 питань
Виконання індивідуального завдання	<6балів	6-7 балів	8-9 балів	10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Модуль 1. Тест множинного вибору.	<9 балів	9 – 10 балів	11- 13 балів	14 – 15 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75-89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Тест множинного вибору (атестація)	<6балів	7-10 балів	11-13 балів	14-15 балів
	<вірних відповідей	7-10 вірних відповідей	11-13 вірних відповідей	14-15 вірних відповідей
Вирішення кейсів, розв'язування задач	<6балів	6-7 балів	8-9 балів	10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано вирішення проблеми
Робота в групі	<1 балу	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Відмова працювати в команді	Пасивна участь	Активна участь в роботі, проте відмовляє у допомозі	Демонструє усі поведінкові індикатори компетенції «робота в команді»
Модуль 1. Тест множинного вибору	<9 балів	9 – 10 балів	11- 13 балів	14 – 15 балів
	Менше 60 % правильних відповідей	60 % - 74 % правильних відповідей	75-89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Екзамен – відповідь за екзаменаційним білетом	<19балів	19-23 балів	24-29 балів	30 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Всього:	<60 балів	60-74	75-89	90-100

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне опитування після вивчення теми	По закінченню кожної теми
2.	Усний зворотній зв'язок викладача з настановами по індивідуальному завданню	На 7-8 тижні
3.	Самооцінювання тесту множинного вибору.(Модуль 1, Модуль 2, Атестація)	Після тестування
4.	Групове обговорення щодо вирішення кейсів	Під час виконання практичних завдань
5.	Усний зворотній зв'язок від викладача та оцінка членів команди	Під час виконання практичних завдань

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники/посібники

1. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с.
2. Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Менеджмент. Практикум : навч. посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 104 с. Режим доступу : <https://cutt.ly/JRAdvhl>
3. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: Навчальний посібник. Тернопіль: Крок, 2017 р. 252 с. Режим доступу : <https://cutt.ly/yRAsYvw>

6.1.2. Методичне забезпечення

4. Менеджмент: навчальний посібник для студентів денної та заочної форми навчання, спеціальності: 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 051 «Економіка», 281 «Публічне управління та адміністрування» для денної та заочної форми навчання /укл.: Харченко Т.М., Сохань І.В., Ткаченко В.В. Суми, 2022. 286 с. (Протокол № 5 від «08» червня 2022 року).
5. Харченко Т.М. Робочий зошит для практичних занять з навчальної дисципліни «Менеджмент» для студентів економічних спеціальностей, денної та заочної форми навчання. Суми: СНАУ, 2018. 45 с.
6. Харченко Т.М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Менеджмент» для студентів економічних спеціальностей, денної та заочної форми навчання. Суми: СНАУ, 2018. 85 с.
7. Менеджмент. Методичні вказівки щодо самостійної роботи студентів для студентів денної та заочної форми навчання, спеціальності: 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 051 «Економіка», 281 «Публічне управління та адміністрування» для денної та заочної форми навчання /укл.: Харченко Т.М. Суми, 2023. 90 с.(Протокол № 10 від «30» травня 2023 року).
8. Навчально-методичні матеріали курсу “Менеджмент” в системі дистанційного навчання MOODLE <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1950>

6.2. Додаткові джерела

9. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. Ч. 1. Історія менеджменту. Теорія організацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. О. В. Баєвої, Н. І. Новальської. К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. 336 с. Режим доступу : <https://cutt.ly/jRAfioW>
10. Баєва, О. В. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. Ч. II. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. О. В. Баєвої, Н. І. Новальської. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 326 с. Режим доступу: <https://cutt.ly/JRAdMGz>
11. Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.
12. Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула. Менеджмент : Навчальний посібник. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с. <http://surl.li/geyit>
13. Приймак В. М. Управління проектами. Збірник кейсів: навч. посіб. / В. М. Приймак. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2021. 268с.
14. Сіренко Н.М., Лункіна Т.І., Бурковська А.В. Соціальна відповідальність : навч.посіб. Миколаїв : МНАУ. 2021. 216с.
15. Ткаченко В.В., Баценко Л.М., Харченко Т.М. Соціальна відповідальність. Навчальний посібник для студентів денної та заочної форми навчання, спеціальності: 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 051 «Економіка», 281 «Публічне управління та адміністрування» ОС «Магістр». Суми, 2022. 227 с.
16. О. С. Борисенко, А. В. Шевченко, Ю. В. Фісун, О. М. Крапко. Маркетинговий менеджмент: навч. посібник. К.: НАУ, 2022. 204 с.
17. Козловцева В. А. Комунікації в публічному управлінні: конспект лекцій. Одеса, Одеський державний екологічний університет, 2020. 200 с.
18. Методичний посібник щодо аспектів управління ризиками, як складової системи внутрішнього контролю у розпорядника бюджетних коштів. Міністерство Фінансів України. Київ, 2022. 22 с.
19. С. І. Страпчук. Менеджмент : навч. посіб. Новий Світ-2000; Харків, 2020. 355 с.
20. Г. Є. Мошек, В. Л. Федоренко, А. С. Соломко Менеджмент організації. Теорія та практика : навч. посіб. XXI ст. Київ : Ліра-К, 2020. 419 с.
21. Нетреба І. О. Менеджмент. Практикум: навч. посіб.; Київ : Наукова столиця, 2020. 155 с.
22. О. І. Карий. Менеджмент та інновації: теорія і практикум : навч. посіб. Львів : Растр-7, 2020. 297 с.
23. В. Пекар. Різнобарвний менеджмент. Еволюція мислення, лідерства та керування. Харків : Фоліо, 2020. 155 с.
24. Білорус Т. В. Менеджмент. Практикум : навч. посіб. Київ : Наукова столиця, 2020. 185 с.
25. О. Є. Кузьмін. Менеджмент: графічна і таблична візуалізація: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. 207 с.
26. І. О. Самойленко. Менеджмент організацій : підручник Харків : ХАІ, 2020. 279 с.
27. А. С. Полянська, Л. І. Ріщук, І. Б. Галюк. Менеджмент: навчання із застосуванням технологій кейсів та тренінгу : навч. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2020. 282 с.
28. А. А. Грушева, Л. О. Вітренко. Менеджмент [Текст] : навч. посіб. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 308 с.
29. Ю.Палеха, Г. Мошек, І. Миколайчук. Основи менеджменту. Теорія і практика: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2018. 528 с.
30. Назарчук Т. В., Косіюк О. М. Менеджмент організацій: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 560 с.
31. Лі Цзиці. Лідерські якості менеджерів: вектори успіху: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 184 с.
32. Свидрук І. І. Концептуально-методологічні основи розвитку креативного менеджменту національного господарства України: монографія. Львів: Растр-7, 2018. 450 с.
33. Ризик-менеджмент в АПК: монографія. Слободяник А. М. [та ін.] ; Київ : НУБП України, 2020. 287 с.

34. Генрі Мінцберг про епідемію бездушного менеджменту. URL: <http://www.management.com.ua/interview/int587.html> (дата звернення: 28.05.2020).
35. Глобальний звіт про культуру 2021 року. Джерело. URL: <http://www.management.com.ua/tend/tend1259.html> (дата звернення: 20.11.2020).
36. Десять помилок при бізнес-плануванні. URL: <http://www.management.com.ua/notes/10-business-plan-mistakes.html> (дата звернення: 04.09.2020).
37. Джулі Чжоу. Становлення менеджера. Що робити, коли всі чекають від вас вказівок. *Book Chef*, 2020. 352 с.
38. І. О. Самойленко. Менеджмент організацій : підручник Харків : ХАІ, 2020. 279 с.
39. Калашнікова С. Розвиток лідерського потенціалу сучасного університету: основи та інструменти: навч. посіб. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 44 с.
40. Керівники 5-го рівня. Хто це? URL: <http://www.management.com.ua/blog/1367> (дата звернення: 10.09.2020).
41. Кононенко Ж.А. , Сокіл В.О. Пріоритетні напрями розвитку аграрного сектору економіки. Економіка і суспільство. Вип. 10, 2017. С. 283-286. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/50.pdf
42. Концепція галузевої програми розвитку садівництва України на період до 2025 року: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0444555-08#Text>
43. Концептуальні положення стратегії розвитку малого та середнього агробізнесу в Україні: URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/4643/1/%D0%94%D0%B7%D1%8F%D0%B4%D1%83%D0%BA.pdf>
44. Корпоративна соціальна відповідальність: весняні кейси. URL: https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ002168 (дата звернення: 02.02.2021).
45. Li Wei1, Nataliia Klietsova, Nataliia Volchenko, Nataliia Petrova, Tetyana Kharchenko. Teacher competency model in human resource management: International economic and legal experience in chinese Universities under digitalization. *Journal of Hygienic Engineering and Design*, 2022, V. 40. P.357-368. <https://keypublishing.org/jhed/jhed-volumes/jhed-volume-40-fpp-33-li-wei-nataliia-klietsova-nataliia-volchenko-nataliia-petrova-tetyana-kharchenko-2022-teacher-competency-model-in-human-resource-management-international-economy/>
46. Kharchenko T., Mao R., Mykhailyk R. Personnel Management In The Conditions Of Social Responsibility Of The Enterprise. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. С. DOI: 10.32782/2524-0072/2021-32-13.
47. Kharchenko T.M., Mao Rong, Li Fulian. Improving of risk management at the enterprises. *Інтернаука*. № 6. Т. 1. 2021. С. 9-14. DOI: 10.25313/2520-2294-2021-6-7375

6.3. Програмне забезпечення

Стандартні пакети прикладних програм MS Office

6.4. Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Міністерства економіки. URL: <http://www.me.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org.ru>.
5. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
6. Офіційний сайт Інтернет портал для Українців. URL: <http://www.management.com.ua>
7. Глобальна ініціатива відповідального лідерства (Global Responsible Leadership Initiative – GRLI). URL: www.grli.org

Рецензія на робочу програму (силабус) ОК Менеджмент
Розроблену викладачем кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової
Харченко Т.М.

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____ (назва) _____ (ПІБ) _____ (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент (викладач кафедри) _____ (назва) _____ (посада, ПІБ) _____ (підпис)

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л. І. Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 14 Менеджмент

статус - обов'язковий

Реалізується в межах освітньої програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»

за спеціальністю

072 Фінанси, банківська справа та страхування
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2023

Розробник: Т. Харченко

Харченко Т.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л. І. Михайлової
(прізвище, ініціали)(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто та схвалено на затверджено на засіданні кафедри менеджменту	Протокол від 05 червня 2023 р. № 14
	В.п. завідувача кафедри <u>Орхова А.І.</u> (підпис) <u>Орхова А.І.</u> (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

[підпис]
(підпис)

Рибичук Ю
(ПІБ)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма

[підпис]
(підпис)

М. Мисенко
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

[підпис]
(підпис)

Редічак
(ПІБ)

М. Мошук
(підпис) Мошук
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Н. Чан
(підпис)

Тарас Франків
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 30.06. 2023 р.

Рецензія на робочу програму (силабус) ОК Менеджмент
Розроблену викладачем кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової
Харченко Т.М.

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи ОП Вікторія Савчук Рибак Суров Т.М. Харченко
(назва) (ПІБ) (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри) Мечеряк Гочей В.М. Харченко
(назва) (посада, ПІБ) (підпис)